

Молочність свиноматок визначали зважуванням поросят у віці 21 день. Свиноматки покриті дюрком показали багатоплідність на рівні 12,7 живих поросят, в той час у свиноматок покритих п'єстреном лише 10,6 при достовірній різниці ($P < 0,999$). Великоплідність поросят у тварин першої групи також була кращою із показником 1,73 кг проти – 1,34 у другій групі при $P < 0,999$. За молочністю перевага була у свиноматок першої групи вони переважали другу групу на 7,1 кг при $P < 0,999$.

За кількістю поросят при відлучці у віці 28 днів переважали свиноматки першої групи із показником 11,7 голови перевага склала 1,89 голови при $P < 0,999$. Вони також переважали за показником маси гнізда при відлучці із показником 92,6 кг, що на 1,6 кг більше ніж у тварин другої групи при $P < 0,999$. За показником збереженості переважали свиноматки другої групи із показником 92,5%, що на 0,4% більше ніж у тварин першої групи.

Таким чином оцінка відтворних якостей свиноматок покритих кнурами породи дюрок є вищими по всіх показниках (при $P < 0,999$) за виключенням показника збереженості поросят.

Свиноматки першої групи (покриті дюрком) мали коефіцієнт прояву відтворних якостей – 109,5, що на 2,2 більше ніж у свиноматок другої групи. За індексом репродуктивних якостей також встановлена перевага свиноматок першої групи при показнику 43,55 одиниць перевага складала – 3,66.

Провівши оцінку свиноматок піддослідних груп, використовуючи індекс материнських і відтворних якостей можна констатувати, що за даними індексами свиноматки першої групи показують кращі результати в порівнянні із свиноматками другої групи.

УДК 636.92.06.082.4.084

КОСТЮК Анна, здобувач освіти 10 класу за напрямком «Годівля, розведення і селекція сільськогосподарських тварин»

Науковий керівник – **КОСТЮК Тетяна**, вчитель біології, вища категорія

Цвітоський ліцей Улашанівської сільської ради

с. Цвітоха, Шепетівський район, Хмельницька область

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ГОДІВЛІ КРОЛІВ НА ПРИРІСТ МОЛОДНЯКА РІЗНИХ ПОРІД

Актуальність роботи полягає в тому, що кролі багатоплідні належать до надзвичайно перспективних сільськогосподарських тварин для виробництва високоякісного дієтичного м'яса при мінімальних витратах кормів, праці та матеріальних і грошових засобів

Мета дослідження – охарактеризувати аналіз наукової літератури та періодичних видань, провести спостереження, дослідження, аналіз та узагальнення досліджень.

Наша сім'я вже 5 років займається вирощуванням кролів. Для дослідження я вибрала кроленят породи «Каліфорнійська біла», «Новозеландська біла», «Віденська блакитна», «Радянська шиншила» з власного господарства, які мали 1-2 дні різниці у народженні.

Для того, щоб вивчити закономірності змін абсолютних, відносних і приростів за період від народження до 120-денного віку було зроблено:

1. відібрано кролематок породи «Каліфорнійська біла», «Новозеландська біла», «Віденська блакитна», «Радянська шиншила»
2. злучено дані породи з відповідним самцем;
3. відібрані кролематки з відповідною кількістю кроленят в окролі (7-8 штук);
4. годівля та догляд кролематок з кролятами протягом 120 діб;
5. випоювання від кокцидіозу та вакцинація кроленят відповідно до графіку (проводилось батьками);
6. щомісячне зважування кроленят з окролів;
7. аналіз та узагальнення досліджень.

Технологія вирощування кролів така:

Протягом року ми вигодовуємо кролів однаковим кормом (сіно – люцерна та різнотрав'я; вода; сіль; зерноsumіш – 5 кг кукурудзи, 5 кг ячменя, 5 кг овес; 2 кг комбікорм, яблука, морква та буряк кормовий, гілля сосни в зимній період кролям старше 4 місяців в незначній дозі) – це зменшує захворюваність стада.

Кролі утримуємо в клітках: однарусні. Прибирання кліток через день, зменшує захворюваність стада, так як кролі, особливо молодняк, мають схильність поїдати кал, що і є основною причиною зараження кокцидіями.

Найбільш інтенсивно кролики ростуть до чотиримісячного віку, в 8-9 місяців їх зростання закінчується. Кролики старше чотирьох місяців ростуть повільно, затрачаючи значно більше кормів на такий же приріст ваги, ніж молодняк до чотирьох місяців. Тому вигідніше забивати кроликів на м'ясо в чотиримісячному віці. Відгодовуються кролики добре: зазвичай для відгодівлі достатньо 30-40 днів.

Білий новозеландський кролик відрізняється цінними господарськими якостями, що допомогло йому знайти широке поширення в усьому світі. Можна впевнено сказати, що білий новозеландський кролик – це одна з основних порід, яку використовують при промисловому розведенні, як м'ясну породу, в країнах з розвиненим кролівництвом. Новозеландським білим кролям властива висока м'ясність і скоростиглість, висока інтенсивність росту у перші 2-3 місяці життя. Їх, як правило, використовують для бройлерного вирощування як за чистопородного розведення, так і в промисловому схрещуванні.

Таблиця 1

**Максимальні даванки деяких кормів для кролів на голову за добу, г
(за Помитком В.М., 1985)**

Корм	Молодняк у віці, місяці				Всього за 4 місяць у кг
	1-2	2-3	3-4	4-5	
Зелений	200-300	500	600	700	63
Сіно	30-50	75	100	150	11,250
Гілковий	-	50	100	125	8,250
Силос	-	-	100	150	7,500
Бульбоплоди	50	75	150	200	14,250
Буряки	30	75	150	200	13,650
Морква	100	150	200	250	21
Капустяне листя	30	100	250	300	20,400
Гичка буряків	-	50	70	100	6,600
Овочеві відходи	50	75	100	150	11,250
Зерно:					
злакових	30	50	75	75	6,900
бобових	15	25	35	50	3,750
Висівки	-	15	25	30	2,100
Макуха	-	10	15	20	1,350
Сіль	0,3	0,5	0,5	1	0,69
Крейда	0,5	1	1	1	1,05
Всього	19,677кг	37,545кг	59,145кг	75,060кг	191,427кг

Таблиця 2

Результати дослідження

Порода	Вік у днях				
	1	30	60	90	120
Новозеландська біла	0,06	0,6	1,55	2,3	3,2
Віденська блакитна	0,07	0,5	1,4	2,1	2,9
Радянська шиншила	0,065	0,6	1,5	2,250	2,9
Каліфорнійська біла	0,07	0,65	1,5	2,35	3,1

Кролі – найбільш скороспілі сільськогосподарські тварини, від яких одержують цінне дієтичне м'ясо і хутрову сировину при незначних затратах праці й кормів на одиницю продукції. Дослідження показують, що приріст 1 кг м'яса у кроленят цієї породи можна отримати, витративши всього 3 кг концентрованих кормів, при цьому сюди включаються і корми, витрачені на кролицю з моменту її запліднення до відсаджування кроленят.

Отже на основі наших спостережень можна зробити висновок, що найкраще розводити породу кролів каліфорнійський білий та новозеландська біла. Тому що вони найкраще пристосовані до умов нашої місцевості, зокрема раціону харчування, складеного з кормів, які

вирощуються на нашій території. Розведення кролів, спостереження за їхнім ростом і розвитком, дослідження над кролями – все це дуже корисна і цікава справа.

Література

1. Білий Л.А. Кролівництво. – К.: Вита школа, 1977.
2. Гейко О.М. Особливості вирощування кролів породи Французький баран. Методичні рекомендації по утриманню та розведенню кролів породи Французький баран для вчителів біології, екології, учнів загальноосвітніх шкіл, вихованців гуртків еколога – натуралістичного напрямку. Кривий Ріг, КПНЗ «Станція юних натуралістів Покровського району» КМР, 2020. – 47с.
3. Григорій Луньов «Сучасне кролівництво» 2010 р.48с
4. Г. Коцюбенко. Ефективність ведення галузі звівництва і кролівництва в південному регіоні України. Тваринництво України. – 2008
5. Кращі пухнаті України. – // Агросвіт України. – 2008
6. Мініна І. С., Леонтьюк С.В. – Як розводити кроликів. – М.: 1981.
7. Помитко В.М., Александров В.М. – Навчальна книга кролівника. – М.: 1982.
8. Сисоєв В.С., Александров В.М. Кролівництво. М.: «Агропромиздат», 1985р.
9. Сасін М.І.(упорядник), Сасіна Г.В., Рибалко В.П., та ін. Присадибне тваринництво. –К:Урожай, 1981.232с
10. Токарев М.Ф., Ведеречко В.І., Ляшко О.І.-К: Урожай,1988.176с
11. Товстик В.Ф., Бердник П.П., Домашенко И.Н., Ігнатов Г.Л., Остривной И.М. Домашня ферма: Справочник. Прапор, 1986. 217с
12. Фірсова М. М., Волколупова В. А., Піпчук В. А. Розведення кролів і нутрії в присадибному господарстві. – К.: Урожай, 1989.160с
13. <http://megakrolik.if.ua/statti/78-krolivnytstvo>;
14. <http://www.ss.ua/uk/agriculture/animal-husbandry/rabbit-breeding>;
15. <http://www.ecokrol.com.ua/ua/>.

УДК 631.22:628.89

КОСТЮШКЕВИЧ Костянтин, здобувач вищої освіти II курсу магістратури спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
 Науковий керівник – **МИЛОСТИВИЙ Роман**, канд. вет. наук, доцент
 Дніпровський державний аграрно-економічний університет
 м. Дніпро, Україна

РІСТ І ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ПОРОСЯТ НА ДОРОЩУВАННІ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ ВЕНТИЛЯЦІЇ

Актуальність. У порівнянні з іншими видами тварин, свині особливо чутливі до підвищених температур оточуючого середовища, оскільки мають обмежені фізіологічні можливості щодо охолодження тіла. Повітряне середовище приміщень безпосередньо впливає на свиней, і для кожного віку та фізіологічного стану тварини мають свої особливості, особливо під час технологічних та кліматичних стресів [2].

Підтримка сприятливого мікроклімату в спекотний період року на сучасних свинарських комплексах, як правило, досягається за рахунок застосування тунельної вентиляції та оснащення їх системами